

PINTNEROVÁ, Anna, *Využití regionálních dějin Vltavotýnska ve výuce dějepisu. Pracovní učebnice s regionálně dějinnou tematikou*, Diplomová práce PF JU, Historický ústav FF JU, České Budějovice 2013, 181 s. + nestránkované přílohy (1-8)

Posudek oponenta diplomové práce

Diplomová práce Anny Pintnerové přináší podnětné příspěvky do dějepisné výuky na druhém stupni základní školy. Práce se věnuje problematice zařazení regionálních a environmentálních dějin, včetně dnes velice žádoucí a potřebné výchovy vztahující se ke kulturně historickému dědictví. Jako hlavní cíl své diplomové práce si diplomantka uložila vytvoření pracovní učebnice regionálních dějin. Jednalo se o náročnou práci, kterou ale zvládla, především díky svému evidentnímu zaujetí zvolenou problematikou, použitou obsáhlou odbornou literaturou věnovanou didaktice dějepisu, úspěšně. Vytěžila i vše podstatné z problematiky environmentálních dějin, a to včetně cizojazyčných publikací, stranou svého oprávněného zájmu neponechala ani dostupnou literaturu a prameny k regionálním dějinám města Týna nad Vltavou, resp. mikroregionu Vltavotýnska.

Předložená DP splňuje všechny nezbytné náležitosti kladené na tuto kvalifikační práci, tvoří ji Úvod (s. 10-13), 7 dílčích kapitol (s. 14-160), Závěr (s. 161-165), Seznam pramenů a literatury (s. 166-180) a Seznam příloh (s. 181). Autorka v prvních třech kapitolách: *1. Regionální dějiny*, *2. Environmentální dějiny*, *3. Výchova ke vztahu ke kulturně historickému dědictví*) teoreticky přibližuje výchovu ke kulturnímu dědictví, k regionálním a environmentálním dějinám a uvažuje nad reálnými možnostmi jejich efektivního začlenění do výuky dějepisu na druhém stupni základní školy. Stranou svého zájmu neponechala ani popis vhodných metod výuky, následují organizační formy výuky a didaktická média (s. 31-35). V rámci druhé kapitoly se věnovala i problematice historické geografie a historickému land use (s. 41-44). Čtvrtá kapitola *Pojetí a vymezení školního dějepisu na 2. stupni základní školy* (s. 59-77) přibližuje postavení a pojetí dějepisu v systému kurikulárních dokumentů. Autorka správně pokazuje na možnosti vzdělávacích programů pro základní školy, které vznikly v průběhu 90. let 20. století: *Základní škola*, *Obecná a občanská škola*, *Národní škola* (s. 60-70). Ukazuje možnosti zařazení regionálně dějinné a environmentální problematiky, a to včetně výchovy vztahu ke kulturně historickému dědictví, což je mimořádně důležitá problematika, zejména pak po přijetí Česka do EU před deseti roky. Následně provádí autorka srovnání tohoto pojetí s postavením a charakteristikou dějepisu v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (RVP ZV, s. 71-73). Dále ukazuje uplatnění regionálních a

environmentálních témat a jejich naplňování u cíle dějepisné výuky (s. 73-77). Pátá kapitola *Mikroregion Vltavotýnsko* je věnována vymezení, obecné charakteristice a rámcové, přehledné a stručné, leč výstižné historii mikroregionu Vltavotýnska s důrazem na vývoj města Týn nad Vltavou (s. 78-90).

Po potřebném zvládnutí teoretických východisek následuje osobitý autorčin přínos v rámci DP. Kapitola 6. *Lidé od řeky. Pracovní učebnice regionálních dějin Vltavotýnska* a kapitola 7. *Metodický návod k pracovní učebnici* p (s. 91-160) představují zpracování pracovní učebnice regionálních dějin Vltavotýnska a metodického návodu pro její adekvátní využití. Lze říci, že autorka se nechala jednoznačně inspirovat motivem řeky Vltavy a tomu plně odpovídá i její rozčlenění navrhované učebnice (s. 91-142), kterou rozdělila na čtyři základní oddíly: 1) *Lidé a řeka – řeka a lidé* (s. 93-115) obsahuje tyto části: A) Vltavská plavba, B) Mlýny a jezy, C) Mosty přes řeku Vltavu, D) Historické povodně, E) Voda ve městě, F) Vltavská kaskáda, 2) *Velcí lidé od Velké řeky aneb Pamětní desky a pomníky slavných osobností* (s. 116-119) seznamuje s těmito osobnostmi: Antonín Jaroslav Puchmajer, Matěj Kopecký, Karel Komzák st., Karel Alois Vinařický, Josef Sakař (a nechává volný šestý, kde má žák sám doplnit další významnou osobnost dle vlastní volby), 3) *Řeka ponorná – Židovství* (s. 120-132) seznamuje žáky s historií židovského etnika v českých zemích a přes složité osudy rodiny Radoků ukazuje osudy českých Židů ve 20. století, 4) *Co odnesl řeky proud* (s. 133-138) přináší úkoly věnované historii města Týn nad Vltavou. Na s. 139-142 je *Seznam obrazových příloh pracovní učebnice*, který v sobě skrývá význačný ikonografický přínos pro zkoumaný mikroregion. Autorka využila velmi zajímavých úloh k potřebné výukové aktivitě žáků a neváhala také zapojit i mimoškolní formy výuky. *Metodický návod k pracovní učebnici* (s. 143-160) obsahuje jak instrukce pro práci s učebnicí, tak je u každého oddílu uvedena i základní a doporučená literatura k tématu (zde bych ještě pro 100 % úplnost doporučil: CACÁK František a KOUBA Jan, *Jak vzniklo a co skrylo Orlické jezero*, Praha 2008). *Závěr* (s. 161-165) představuje sumarizaci potřebných informací a návodů a zdůrazňuje, že „pracovní učebnice je především návodem a otevřeným materiálem, který by měl podnítit pedagogickou tvořivost učitelů“ (s. 165).

Předložená diplomová práce Anny Pintnerové představuje vyvážený autorčin přístup, a zejména pozitivně hodnotím přínos praktické části práce v podobě Pracovní učebnice regionálních dějin. Oceňuji i její velmi dobrou stylistickou úroveň, vše bez pravopisných chyb. Můj dotaz k obhajobě na paní diplomantku zní: *Popište možnosti využití některých*

historicko-geografických děl v rámci environmentalistických témat v dějepisné výuce. V čem spočívá možný přínos jejich zařazení do výuky dějepisu na druhý stupeň základní školy?

Na základě výše uvedeného doporučuji práci jednoznačně k obhajobě a hodnotím stupněm **výborně**.

České Budějovice 15. ledna 2014

PhDr. et PaedDr. Jiří Dvořák, Ph.D.